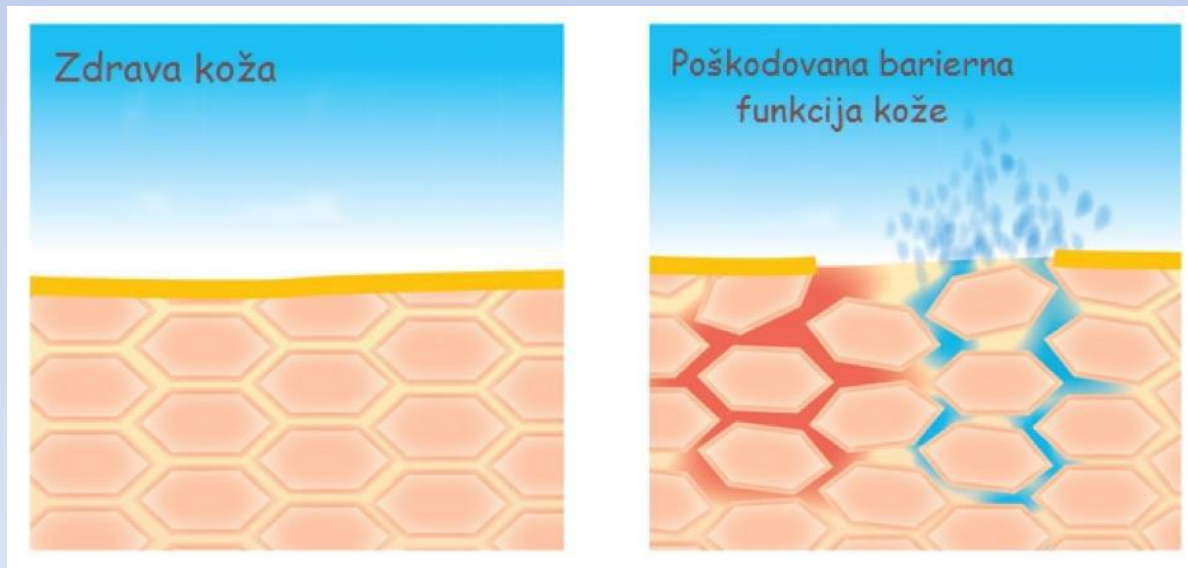

Zaščita pred izgubo vlage

Zaščita pred onesnaževali

Koža

Pozdravljeni.

Vem, da ste vsi uspešno opravili domačo nalogo in zapisali nalogo kože. Za vse tiste, ki niste uspeli preveriti rešitev, ki sem jih objavila v easistentovi spletni učilnici, pošiljam rešitev v obliki PP. Nadaljevali bomo z zgradbo kože. Prosim, če si pogledate zapis in v zvezek s pomočjo učbenika in PP naredite miselni vzorec o zgradbi kože. V kolikor imate vprašanja ali želite prejeti dodatna gradiva, mi prosim pošljite sporočilo na mail. V spletno učilnico dostopate takoj ko opravite registracijo (kot učenci).

Veliko uspeha pri delu vam želim, pazite nase in ostanimo zdravi.

Tanja Belič

Naloga kože

- Koža, ki pokriva vse telo, opravlja mnogo pomembnih nalog:
- **1. Koža varuje notranjost organizma pred vplivi okolja**(svetloba, temperatura, tujki...), da se nežnejši notranji organi ne poškodujejo (preprečuje, da bi vstopali v telo mikrobi, tekočine in plini. Preprečuje tudi, da ne izhlapevajo iz telesa tekočine in da ne izžareva iz njega preveč toplote).
- **2. Koža sodeluje v veliki meri pri uravnavanju telesne temperature**, ki je pri človeku stalna.
- **3. Povezuje telo z okoljem (kot čutilo, izločanje snovi preko kože** - V koži so *čutila* za tip, temperaturo in bolečino. Skozi kožo se *izločajo* razne snovi, ki so v telesu odveč ali pa celo škodljive).

Zanimivosti o koži :

Koža je naš največji organ (10 kg, 2m²).

Na nekaterih predelih je tanjša , nekje debelejša.

Barva kože je odvisna od debeline, pigmenta in prekrvavljenosti.

Zgradba kože

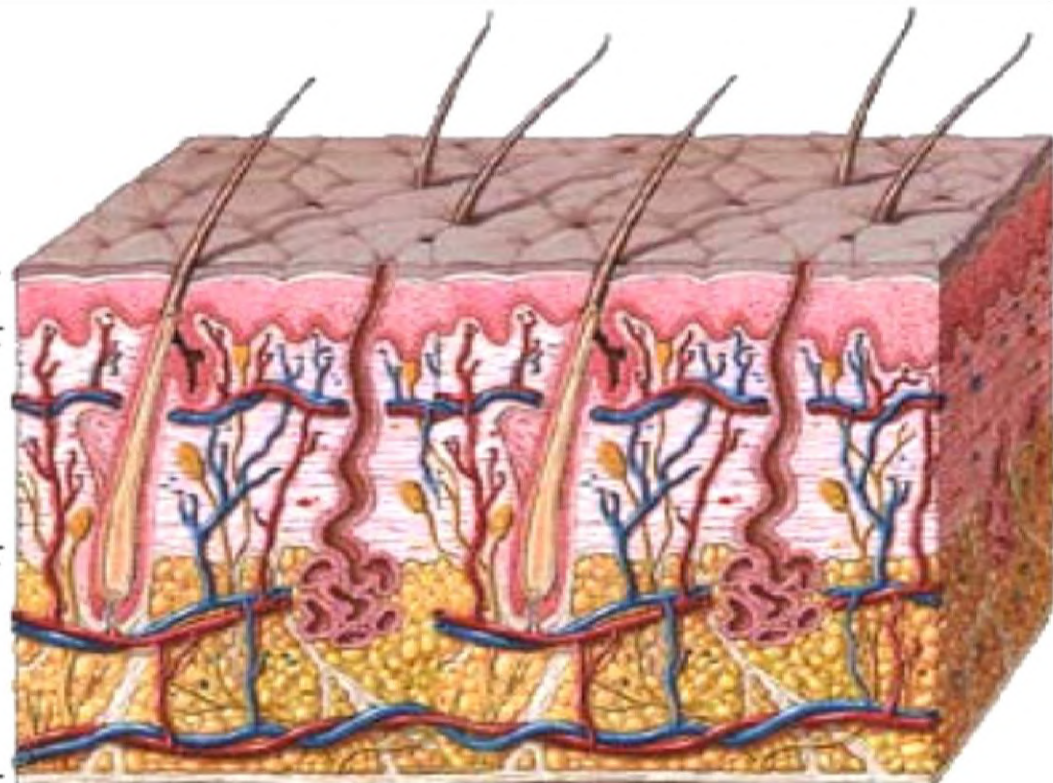
Koža ima tri različne plasti:

- vrhnjo plast imenujemo **povrhnjica**,
- pod njo je **usnjica**,
- med usnjico in mišicami pa je **podkožje**.

Epidermis

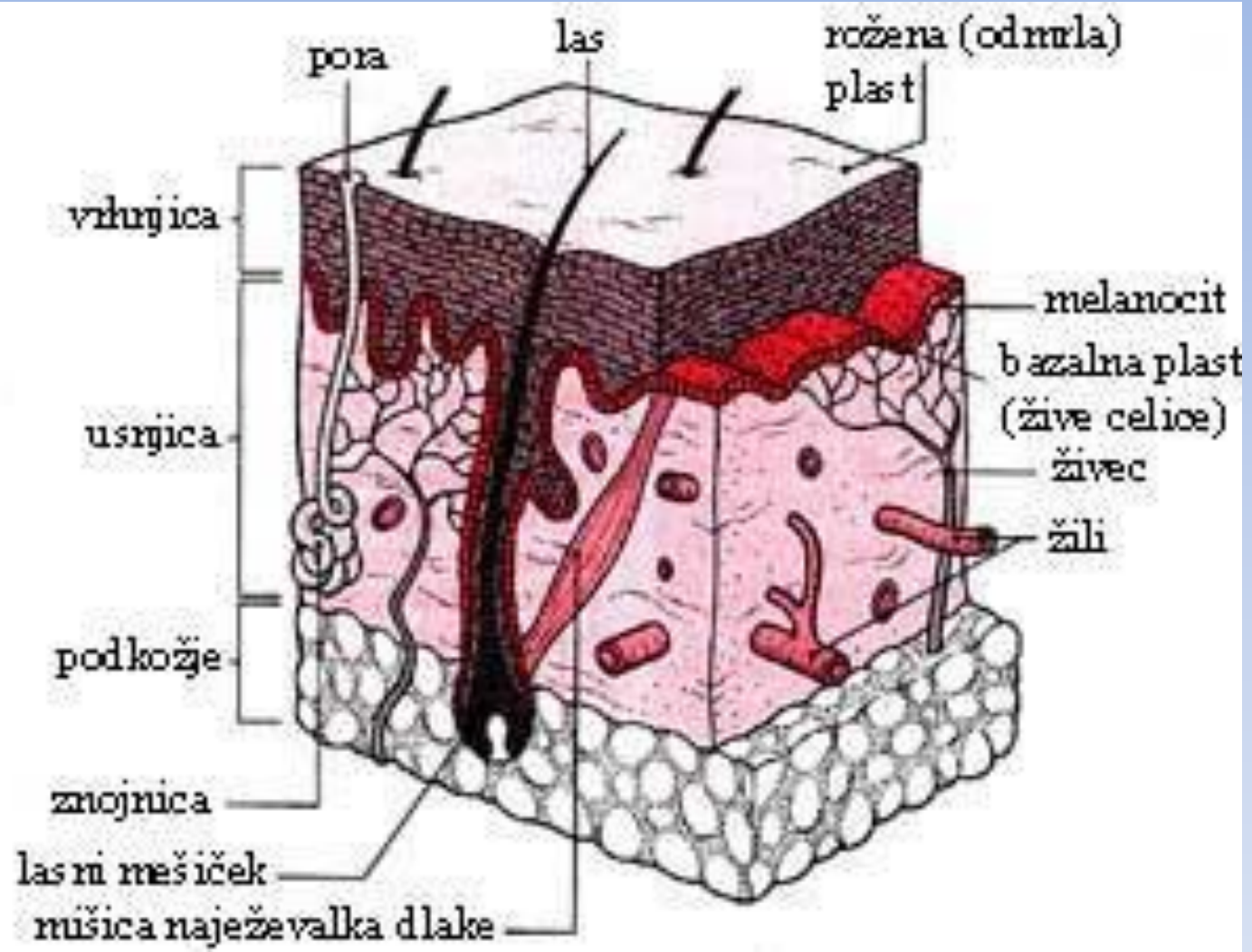
Dermis

Hypodermis

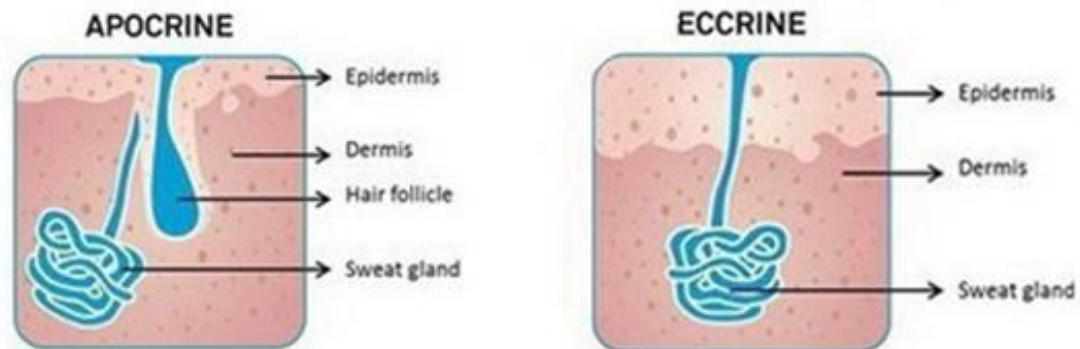
Povrhnjica je iz **krovnega tkiva** (iz več skladnega ploščatega epitelija) in je v vrhnjem delu iz **mrtvih, poroženelih celic**, ki stalno odpadajo kot drobne luske (prhljaj, npr. na glavi, na koncu prstov tvori povrhnjica rožene nohte). **Pod njimi pa so žive celice, ki se neprestano delijo**, nato roženijo in odmirajo ter nadomeščajo odpadle celice. **Povrhnjica je različno debela**(najdebelejša na dlani in podplatu). **Osnovno plast celic imenujemo zarodna plast**(tu nastajajo vedno nove celice, ki se premikajo proti površini in poroženevajo ter se luščijo-roževinasta plast). **V zarodni plasti povrhnjice so zrnca barvila** (celice vsebujejo **melanin-pigment**, ki globlje dele kože ščiti pred UV žarki in daje koži barvo). **Temna barva varuje telo pred škodljivimi učinki sončnih žarkov.** **Poroženela plast** je iz celic , ki odmirajo (nimajo več jedra, vsebujejo keratin), **ne prepuščajo vode, varujejo pred izsušitvijo, sodelujejo pri termoregulaciji-zadržujejo toploto, preprečujejo vdor bakterij.** Povrhnjica se prehranjuje z difuzijo-hrana prehaja od usnjice v povrhnjico ker povrhnjica nima žil.

Koža se torej stalno obnavlja in je na površini vedno mlada. Poroženela plast povrhnjice je tisti del kože, ki telo dobro varuje navzven.

Usnjica je debelejša **najmočnejša plast kože**, debela nekaj milimetrov. Sestavljena je **iz vezivnega in elastičnega tkiva**, ki dajeta koži trdnost-čvrstost in prožnost hkrati. **V usnjici se nahajajo živci, čutilna telesa, žleze(znojnice, lojnice), žile, mezgovne(limfne) žile in dlake**, ki nastajajo iz vrhnjice in tvorijo v usnjico segajočo cevko=lasni mešiček. Na dnu lasnega mešička je lasna čebulica, vanj vodi izvodilo žleze lojnice, ki masti lase. Ob lasu oz. dlaki je gladka mišica, ki pri krčenju naježi lase. **Krvne žile dajejo koži nekoliko rožnato barvo**, zlasti tam, kjer je povrhnjica tanka (na licih). **Zaradi živcev in več vrst čutnic je koža občutljiva za razne zunanje vplive in dražljaje.** Žleze *znojnice* in *lojnice*, ki so v usnjici, pa so izločevalne naprave. Znojnice pomagajo pri uravnavanju telesne temperature (znoj vsebuje vodo, sol, sečnino, sečno kislino, maščobne kisline-zato je koža tudi pomožno izločalo). Iz te plasti živalske kože strojijo usnje.

Žleze, lasje, nohti

Med usnjico in mišicami je *podkožje*, ki je iz vezivnega in maščobnega tkiva (rezerva energije, termoregulacija).

Vezivno tkivo povezuje kožo z mišičjem (z njim je koža rahlo pripeta na mišice). **V celicah maščobnega tkiva se ponekod v telesu nabirajo kapljice maščobe. Maščoba je zaloga hrane v telesu.** Kadar stradamo ali pa ob boleznih, se ta zaloga porablja. Zato ta plast ni stalno enako debela. Ker maščoba slabo prevaja toploto, **varuje podkožje telo pred tem, da v mrazu ne izgubi preveč toplote.** Živali, ki stalno živijo v mrzli vodi, imajo debelo plast maščobe pod kožo, na primer kiti, tjulenj itd.

ACNE

Upalni procesi

Ozlijeđena koža

Koža pod stresom

Povećan gubitak vlage

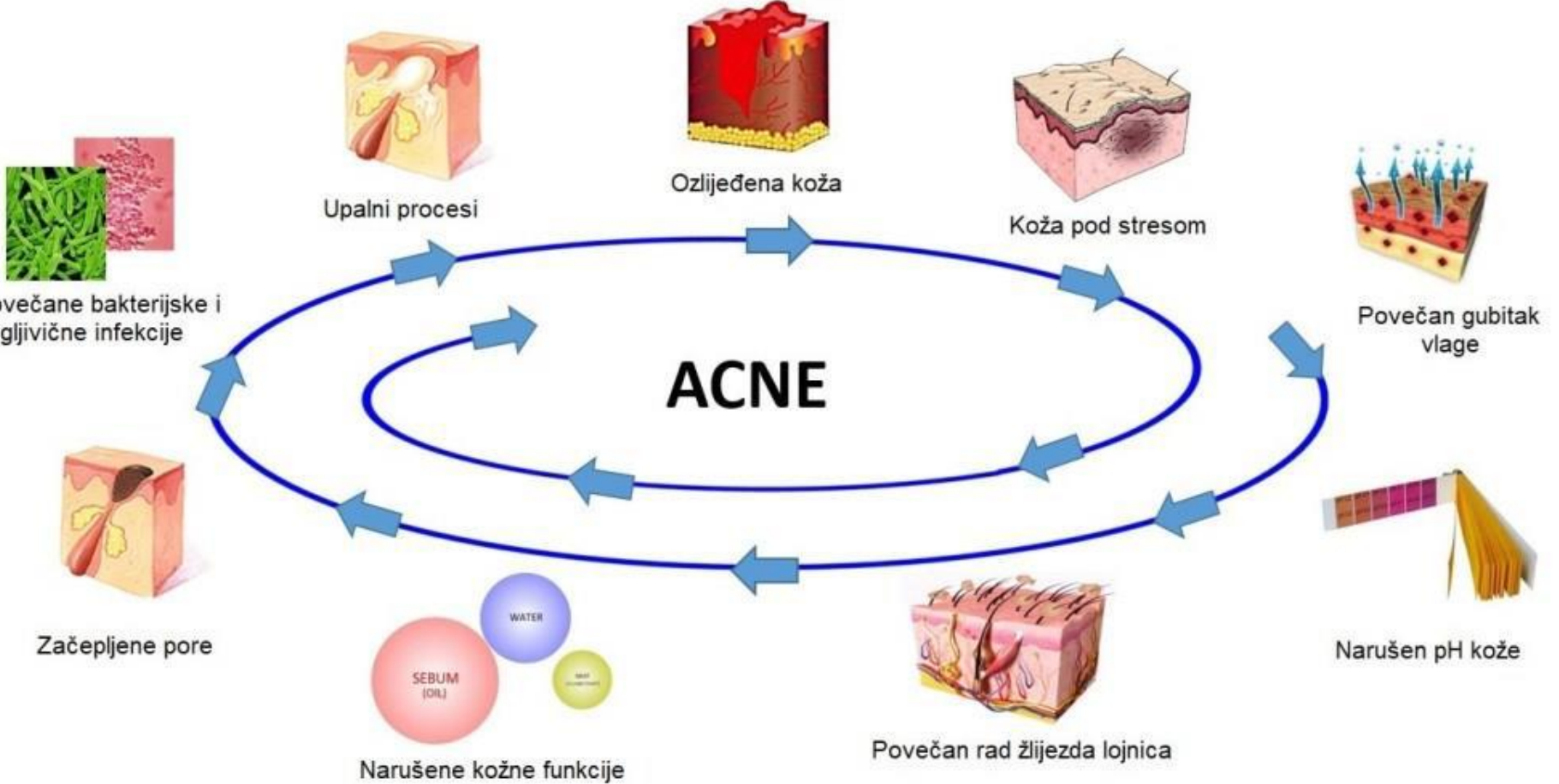
Narušen pH kože

Povećan rad žlijezda lojnica

Narušene kožne funkcije

Začepljene pore

Povećane bakterijske i gljivične infekcije

STRUCTURE OF THE HAIR

